

УДК 330.341.1:658:004

ENSURING SUSTAINABLE INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ENTERPRISES IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Zharkov O.O. / Жарков О.О.

postgraduate / аспірант

Kyiv University of Market Relations, Kyiv, Bereznyakivs'ka, 26-B, 02152

Київський університет ринкових відносин, Київ, Березняківська, 26-Б, 02152

Анотація. У статті досліджено теоретико-методологічні основи та практичні підходи до забезпечення стійкого інноваційного розвитку підприємств в умовах цифрової трансформації економіки. Обґрунтовано роль цифровізації як ключового чинника підвищення конкурентоспроможності, ефективності бізнес-процесів та створення нових моделей взаємодії із зовнішнім середовищем. Визначено основні напрями впровадження цифрових технологій, які сприяють формуванню інноваційного потенціалу та сталого розвитку підприємства.

Ключові слова: стійкий розвиток, інновації, цифровізація, підприємство, конкурентоспроможність, цифрова трансформація.

Вступ.

Сучасні умови господарювання характеризуються динамічними змінами, глобалізаційними викликами та зростанням значення цифрових технологій у всіх сферах економіки. Для підприємств цифровізація стає не лише інструментом оптимізації діяльності, а й необхідною умовою забезпечення інноваційного та стійкого розвитку. Відповідно, актуалізується потреба у пошуку нових моделей управління, що поєднують цифрові рішення з інноваційною діяльністю та концепціями сталого розвитку.

Основний текст.

Як відомо, концепція сталого розвитку інтегрує підходи, інструменти та механізми, спрямовані на розв'язання ключових завдань у трьох взаємопов'язаних площинах: економічній, соціальній та екологічній на всіх стадіях функціонування виробничої системи [1]. Високі вимоги цього підходу до адаптивності та гнучкості в умовах динамічних змін зумовлюють необхідність активного залучення інноваційних методів, процесів і технологій розвитку. Поєднання принципів сталого розвитку з інноваційною стратегією дає змогу підприємству формувати конкурентні переваги й утримувати стійкі позиції на

ринку. Водночас досягнення максимальної ефективності не лише для самого підприємства, а й для суспільства, споживачів та довкілля потребує створення відповідних організаційних форм, що забезпечуватимуть підтримку інноваційної діяльності. Такі структури повинні діяти проактивно – ініціювати нові проєкти, формувати інноваційні підрозділи та брати на себе функції, пов'язані з реалізацією цілей сталого розвитку.

Конкурентні переваги, яких прагне досягти підприємство шляхом упровадження механізмів сталого розвитку, найбільш виразно проявляються на тих суб'єктах господарювання, що характеризуються високим рівнем інноваційної спрямованості. Залучення інноваційних процесів на різних рівнях функціонування підприємства дозволяє охопити всю його систему та здійснити всебічну оцінку управлінських і виробничих процесів. Забезпечення такого інтегрованого та системного підходу має ключове значення для формування основ сталого розвитку в межах підприємства. Тому діяльність, орієнтована на стійкий розвиток, повинна чітко визначати концептуально-категоріальний апарат у площині інноваційного поступу [2].

Інноваційний розвиток підприємства розглядається як безперервний процес створення, впровадження та поширення нових продуктів, технологій та організаційних рішень. Стійкість цього процесу визначається здатністю підприємства адаптуватися до зовнішніх змін, ефективно використовувати внутрішній потенціал та забезпечувати довгострокові конкурентні переваги [3].

Цифровізація є системним чинником трансформації інноваційного середовища підприємства, оскільки:

- створює умови для швидкого обміну інформацією та знаннями;
- забезпечує доступ до глобальних ринків та цифрових екосистем;
- сприяє автоматизації бізнес-процесів та зниженню транзакційних витрат;
- формує нові моделі співпраці із зацікавленими сторонами.

В Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки визначається, що мета цифровізації полягає у досягненні цифрової трансформації існуючих та створенні нових галузей економіки, а також

трансформації сфер життєдіяльності у нові більш ефективні та сучасні [4].

Відповідно основні напрями забезпечення стійкого інноваційного розвитку підприємства в умовах цифрової економіки полягають в наступному [5]:

1. Цифрова трансформація бізнес-процесів. Використання хмарних сервісів, систем штучного інтелекту, Big Data та автоматизації для підвищення ефективності управління.

2. Інноваційні моделі управління. Запровадження гнучких підходів (Agile, Lean, Design Thinking) для розвитку творчого потенціалу персоналу та швидкого реагування на зміни.

3. Екологічна та соціальна відповідальність. Використання цифрових технологій для оптимізації ресурсоспоживання, «зеленої» модернізації виробництва та прозорості комунікації з громадськістю.

4. Розвиток цифрових компетенцій персоналу. Інвестиції у навчання, цифрову грамотність та формування корпоративної культури інновацій.

5. Інтеграція у цифрові екосистеми. Співпраця з іншими компаніями, науковими установами, стартапами та державними структурами для створення інноваційних продуктів.

Попри значні переваги цифровізації, підприємства стикаються з низкою проблем, які необхідно враховувати задля мінімізації можливих ризиків. Найбільш поширені проблеми, з якими стикаються підприємства в умовах запровадження цифровізації в своїй діяльності є:

- кіберзагрози та вразливість цифрових систем;
- високі витрати на впровадження та обслуговування цифрових технологій;
- недостатній рівень цифрової грамотності персоналу;
- ризик технологічної залежності від зовнішніх постачальників.

Подолання цих викликів вимагає системного управління ризиками та державної підтримки цифрових трансформацій.

Висновки.

Забезпечення стійкого інноваційного розвитку підприємства в умовах цифровізації потребує комплексного підходу, який поєднує стратегічне бачення,

впровадження сучасних цифрових технологій та формування інноваційної культури. Цифрова трансформація виступає не лише інструментом модернізації, а й фундаментом для побудови нової моделі конкурентоспроможного бізнесу, здатного до довготривалого й стабільного розвитку.

Література:

1. Цілі Сталого Розвитку: Україна. URL: https://mepr.gov.ua/files/docs/Національна%20доповідь%20ЦСР%20України_липень%202017%20ukr.pdf.
2. Тимошенко Н. Ю., Шабанова М. А. Розвиток інноваційної діяльності в умовах цифровізації. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 29. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-30>
3. Легомінова С. В. Ідеогенез категорії стійкого інноваційного розвитку в аспекті формування конкурентних переваг підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Вип. 15, Ч. 1.
4. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#n13>.
5. Струтинська І.В. Дефініції поняття «Цифрова трансформація». *Причорноморські економічні студії: науковий журнал*. 2019. Вип. 48. Ч. 2. С. 91–96.

Abstract. *The article explores the theoretical and methodological foundations and practical approaches to ensuring sustainable innovative development of enterprises in the context of digital transformation of the economy. The role of digitalization as a key factor in increasing competitiveness, efficiency of business processes and creation of new models of interaction with the external environment is substantiated. The main directions of implementation of digital technologies that contribute to the formation of innovative potential and sustainable development of the enterprise are identified.*

Key words: *sustainable development, innovation, digitalization, enterprise, competitiveness, digital transformation.*

Стаття відправлена: 24.09.2025 р.

© Жарков О.О.